

На основу члана 38. став 1. Закона о планском систему („Службени гласник РС”, број30/18),

Влада доноси

**СТРАТЕГИЈУ
БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉА НА РАДУ У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ
ЗА ПЕРИОД ОД 2018. ДО 2022. ГОДИНЕ
СА АКЦИОНИМ ПЛАНОМ ЗА ЊЕНО СПРОВОЂЕЊЕ
(„Службени гласник РС”, број 96/18)**

1. УВОД

Стратегија безбедности и здравља на раду у Републици Србији за период од 2018. до 2022. годинеса Акционим планом за њено спровођење(у даљем тексту: Стратегија) је национални програм Владе којим се на целовит начин утврђује развој безбедности и здравља на раду. Циљ Стратегије је стварање безбедне и здраве радне средине за преко два милиона запослених у Републици Србији који се заснива на посвећености и активностима Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, других министарстава, репрезентативних организација запослених и послодаваца, цивилног друштва и образовних установаса циљем обезбеђивања безбедних и здравих услова на раду, узимајући у обзир промене на раду и појаву нових ризика и ризика у настајању.

Стратегија одржава континуитет и наслања се на приоритете Стратегије безбедности и здравља на раду у Републици Србији за период од 2013. до 2017. године и заснована је на Извештају о спровођењу те стратегије.

Безбедност и здравље на раду је право зајемчено Уставом Републике Србије према коме свако има право на поштовање достојанства своје личности на раду, безбедне и здраве услове на раду, потребну заштиту на раду и нико се ових права не може одрећи. Женама, омладини и особама са инвалидитетом омогућују се посебна права безбедности и здравља на раду и посебни услови рада, у складу са законом.

Безбедност и здравље на раду има за циљ промоцију и одржавање највишег степена физичког, менталног и социјалног благостања запослених свих занимања, превенцију оштећења здравља запослених чије је здравље нарушено условима рада, заштиту запослених од ризика насталих услед чинилаца штетних по здравље, рад на радном месту и у радној средини који су прилагођени физиолошким и психолошким способностима запослених. Укратко, циљ је прилагођавање посла запосленом и сваког запосленог његовом послу.

Успостављени систем безбедности и здравља на раду ствара безбедну и здраву радну средину која омогућава запосленима да продуктивно раде до одласка у пензију. Посао који запослени обављајуне треба да буде организован на такав начин да доведе до оштећења њиховог здравља.

Безбедност и здравље на раду доприноси повећању продуктивности на радном месту, подстиче економски раст, запошљавање и побољшава функционисање тржишта рада.

На радном месту морају се применити све мере безбедности и здравља на раду. Успостављање, развој и унапређење безбедности и здравља на раду заснива се на послодавцу лидеру и запосленима, односно Одбору за безбедност и здравље на раду који

има праводаучествује, буде консултован и даје предлоге о свим питањима која се односе на ову област.

Успешност система безбедности и здравља на раду заснива се на ефикасним мерама које послодавци обезбеђују запосленима у циљу превенције повреда на раду и професионалних болести. Такође, запослени својим ставовима и понашањем утичу на сопствену и безбедност и здравље на раду осталих учесника у процесу рада, односно уживалаца права на безбедност и здравље на раду.

Влада Републике Србије, у сарадњи са репрезентативним организацијама запослених и послодаваца, кроз ову стратегију утврђује реалне и достижециљеве за унапређење безбедности и здравља на раду.

2. МИСИЈА И ВИЗИЈА

Мисија јесте унапређење система којим се остварују безбедни и здрави радни услови, а који у највећој могућој мери обезбеђују смањење повреда на раду, професионалних болести и болести у вези са радом. Мисија је усмерена према свим привредним субјектима стварајући претпоставке ка бољој примени прописаних мера безбедности и здравља на раду, а нарочито према високоризичним делатностима (грађевинарство, пољопривреда, шумарство и рибарство, рударство, прерађивачка индустрија, снабдевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација, снабдевање водом, управљање отпадним водама, контролисање процеса уклањања отпада и сличне активности и здравствена и социјална заштита), као и према посебно осетљивим групама запослених (труднице, млади, старији запослени, особе са инвалидитетом и др.) и сарадњи са свим заинтересованим странама у систему безбедности и здравља на раду.

Мисија је уређење и унапређење система безбедности и здравља на раду у циљу добробити запослених и обезбеђивање безбедних радних услова кроз стално побољшање перформанси система и испуњавање законских и других захтева.

Визија јесте стални рад на унапређењу области безбедности и здравља на раду кроз, даље усаглашавање прописа са прописима ЕУ, као и заједнички рад послодаваца, запослених, синдиката и државе на унапређењу и подизању свести у овој области, унапређењезнања и вештина, односно успостављање културе рада и стварање предуслова добробити на раду и квалитета живота и здравља на раду. Визија је усмерена и на дужи период од спровођења ове стратегије јер се на тај начин остварују безбедни и здрави услови за рад за све запослене у Републици Србији.

3. ПРЕГЛЕД И АНАЛИЗА ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА У ОБЛАСТИ БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉА НА РАДУ

3.1 Опис стања и остварени резултати

У периоду спровођења Стратегије безбедности и здравља на раду у Републици Србији за период од 2013. до 2017. године настављен је процес даљег усаглашавања националног законодавства са директивама ЕУ, односно обавезама које су проистекле из Преговарачког поглавља 19 – Социјална политика и запошљавање. Донет је Закон о изменама и допунама Закона о безбедности и здрављу на раду („Службени гласник РС”, број 91/15), као и више подзаконских прописа којима су у национално законодавство транспоноване директиве којима се прописују превентивне мере за безбедан и здрав рад

при излагању азбесту, електромагнетском пољу, коришћењу оштрих предмета који су медицинска средства у здравственој делатности, за запослене жене за време трудноће, породиље и запослене која доји дете и младих. У циљу спровођења Закона о безбедности и здрављу на раду („Службени гласник РС”, бр. 101/05, 91/15 и 113/17 – др. закон) донети су правилници којима је прописан начин пружања прве помоћи, врсти средстава и опреме која мора бити обезбеђена на радном месту, начин и рокови оспособљавања запослених за пружање прве помоћи, програм усавршавања знања и друга питања у вези са усавршавањем знања лица за безбедност и здравље на раду и садржина и изглед националних признања из области безбедности и здрављу на раду. Поред претходно наведених, измењено и допуњено је више подзаконских прописа (евиденције, лиценце и стручни испити и др.) како би се обезбедило спровођење наведеног закона.

Кључну улогу у спровођењу надзора над применом мера безбедности и здравља на раду има Инспекторат за рад, орган у саставу Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања. Поред надзора над применом Закона о безбедности и здрављу на раду, инспекција рада врши надзор и над применом других прописа о мерама и нормативима безбедности и здравља на раду, техничким мерама које се односе на безбедност и здравље на раду, стандарда и опште признатих мера у делу којим се уређују питања из области безбедности и здравља на раду.

У Инспекторату за рад укупно је запослено 247 инспектора рада (дипл. правници и дипл. инжењери различитих струка) и 11 државних службеника који послове обављају у седишту ове институције.

У периоду спровођења Стратегије безбедности и здравља на раду у Републици Србији за период од 2013. до 2017. године, Инспекторат за рад је извршио 74.434 инспекцијских надзора у области безбедности и здравља на раду. У наведеном периоду донето је 22.802 решења о отклањању недостатака, донета су 2.186 решења о забрани рада на месту рада због опасне појаве која може да угрози безбедност и здравље запослених, поднето је 170 пријава за покретање кривичног поступка против одговорних лица због основане сумње да су починили кривично дело изазивања опасности необезбеђивањем мера безбедности и здравља на раду, као и 4.921 захтев за покретање прекршајног поступка. Инспектори рада су извршили 5.012 инспекцијских надзора поводом пријављених повреда на раду, и то: 121 надзор поводом смртних повреда на раду, 74 надзора поводом тешких повреда на раду са смртним исходом, 82 надзора поводом колективних повреда на раду, 4.124 надзора поводом тешких повреда на раду и 611 надзора поводом лакших повреда на раду.

Инспектори рада су у периоду од 1. јануара 2013. до 31. октобра 2017. године извршили 44.688 интегрисаних инспекцијских надзора, којима су истовремено обухваћени области радних односа и безбедности и здравља на раду¹.

У Табели 1. приказан је број извршених инспекцијских надзора у случају смртне повреде на раду, тешке са смртним исходом, колективне, тешке и лаке повреде на раду према подацима из годишњих извештаја Инспектората за рад.

Табела 1.

¹Извештаји о раду Инспектората за рад

година	укупно	Број извршених инспекцијских надзора у случају смртне повреде на раду, тешке са смртним, колективне, тешке и лаке повреде на раду				
		смртних	тешких са смртним исходом	колективних	тешких	лаких
2013.	1146	24	14	11	849	248
2014.	1100	21	17	19	904	139
2015.	947	24	14	18	780	111
2016.	900	29	13	20	774	64
2017.	919	23	16	14	817	49
	5012	121	74	82	4124	611

У Европској унији, у просеку, сваке године више од 4.000 запослених изгуби живот због повреда на раду, а више од три милиона запослених доживи повреде на раду које проузрокују одсуство са рада три дана и више². Према подацима Евростата³ у Европској унији у 2015. години догодило се 3.876 повреда на раду са смртним исходом, што је пораст за 102 смртна случаја у односу на 2014. годину. Стопа учесталости смртних повреда на раду у Европској унији за 2015. годину износила је 1,83. Стопа учесталости повреда на раду се дефинише као број повреда на раду на 100.000 запослених лица и упоредни приказ за Републику Србију и поједине државе из региона за 2015. годину за смртне повреде на раду приказан је у Табели 2. Према Европској методологији повреда на раду (ESAW) стопе учесталости се посебно рачунају за повреде са смртним исходом и за повреде које доводе до одсуства са рада три дана и више.

Табела 2.

Држава	Стопа учесталости смртних повреда на раду
Република Србија	1,91
Бугарска	3,57
Грчка	1,19
Хрватска	2,16
Мађарска	2,29
Словенија	2,79
Словачка	2,67

Актуелни концепт евиденције о повредама на раду у Републици Србији датира из шездесетих година прошлог века и током претходних година није било значајних промена у његовом вођењу и извештавању. Статистика повреда на раду РС не води се према Европској методологији повреда на раду (ESAW), а потпуна упоредивост података биће могућа тек након увођења ове методологије у национално законодавство.

Када је у питању саветодавна улога, Инспекторат за рад је у складу са Законом о инспекцијском надзорусачинио контролне листе које су објављене на интернет страници Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања. Контролне листе инспекције рада су доступне послодавцима, који сада имају могућност да сазнају које су

² Стратешки оквир за безбедност и здравље на раду Европске уније за безбедност и здравље на раду

³ Статистика повреда на раду http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Accidents_at_work_statistics

њихове обавезе у области безбедности и здравља на раду, односно шта је предмет инспекцијих надзора. Инспекција рада је сачинила седам контролних листи, и то: за редовни надзор у области радних односа, за редовни надзор у области безбедности и здравља на раду, за интегрисани инспекцијски надзор који обухвата области радних односа и безбедности и здравља на раду, за надзор на градилишту, за надзор у делатности шумарства, за надзор над упућивањем запослених на привремени рад у иностранство, за надзор над дечјим радом. Сходно Закону о инспекцијском надзору, инспектори рада обавештавају послодавце о предстојећем редовном инспекцијском надзору најкасније три радна дана пре почетка надзора. Обавештења о предстојећем инспекцијском надзору садрже, поред осталог, и податке о интернет страници на којој су доступне контролне листе инспекције рада.

Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања усмерено је на промену свести целокупне јавности о важности области безбедности и здравља на раду. Због тога Управа за безбедност и здравље на раду, у сарадњи са социјалним партнерима, организује обележавање „28. априла” – Дана безбедности и здравља на раду у Републици Србији и доделу националних признања, Европску недељу безбедности и здравља на раду, Такмичење за европске награде добре праксе у Републици Србији у сарадњи са Европском агенцијом за безбедност и здравље на раду. Такође, Управа за безбедност и здравље на раду покровитељ је међународног сајма 112 ЕКСПО – сајма превенције и реаговања у ванредним ситуацијама и безбедности и здравља на раду. Добро планиране и организоване манифестације значајно доприносе промени односа према овој области, унапређују знање о опасностима и штетностима на радном месту, унапређењу социјалног дијалога, ширењу информација и размени добре праксе.

3.2 Утицај инвестиција на безбедност и здравље на раду

Инвестиције у безбедност и здравље на раду у основи чине улагање у унапређење безбедности и здравља на раду и услова рада, набавку нове опреме, замену опасних хемикалија безопасним или мање опасним, набавку средстава и опреме за личну заштиту на раду, праћење здравственог стања, оспособљавање запослених, организацију послова безбедности и здравља на раду и др. Улагање средстава у унапређење безбедности и здравља на раду и подизање културе превенције стална је потреба послодаваца, запослених и друштвене заједнице. Разумевање безбедности и здравља на раду као економског, социјалног и техничко-технолошког феномена од стране послодаваца и запослених је предуслов успешне превенције повреда на раду и професионалних болести.

Основни економски елементи који имају утицај на безбедност и здравље на раду могу се сврстати у две групе:

1) инвестиције за обезбеђивање и унапређење услова рада којима се повреде на раду и професионалне болести смањују на најмању могућу меру;

2) трошкове последица повреда на раду и професионалних болести које, посредно или непосредно, носе послодавци, повређени, њихове породице и друштвена заједница.

Ове две групе су узајамно зависне по функцији и последицама тако да већа улагања у унапређење услова рада смањују трошкове последица повреда на раду и професионалних болести чиме директно утичу на пословање привредних субјеката.

Трошкове последица повреда на раду и професионалних болести у основи чине трошкови накнаде запосленом због претрпљене штете, причињене материјалне штете, застоји у производњи и поремећаји у организацији рада, ангажовања других запослених

због замене повређених, замене опреме, трошкови услед покретања прекршајних и/или кривичних поступака и административни трошкови. Ови трошкови утичу на губитак пословног угледа, као и на морал и мотивисаност запослених.

Сви трошкови који настају као последица повреда на раду, професионалних болести и болести у вези са радом могу се поделити на директне и индиректне. На нивоу послодавца трошкови се прате и на основу изгубљених радних сати због повреда на раду и професионалних болести. На нивоу државе део трошкова повреда на раду и професионалних болести сnose Републички фонд за здравствено осигурање и Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање.

Улагање у безбедност и здравље на раду доприноси општем добру запослених и исплативо је. Према проценама, улагања у ову област могу довести до великог процента повраћаја средстава, у просеку 2,2%, а у распону од 1,29% до 2,89%⁴.

3.3 Правци за даље унапређење безбедности и здравља на раду

Како би се унапредио систем безбедности и здравља на раду потребно је наставити активности на унапређењу, прилагођавању законодавства и вршењем инспекцијских надзора над применом прописа, увођењу јединственог регистра повреда на раду, увођењу посебног осигурања од повреда на раду и професионалних болести, унапређењу социјалног дијалога, здравља на раду, образовања и обука, као и превазилажењу препознатих проблема у примени прописа.

Непостојање потпуне усклађености прописа (нпр. постојање две дефиниције повреда на раду) може бити препрека за сагледавање процене повреда на раду и професионалних болести, односно у припреми и спровођењу потпуно ефикасних програма и политика за унапређење безбедности и здравља на раду. Увођење јединственог регистра повреда на раду јесте основ за праћење стања, анализу и успостављање ефикасније националне политике у овој области. Имајући у виду приоритете Владе за успостављање дигитализације на свим нивоима у државној управи, намеће се обавеза успостављања електронског регистра повреда на раду. Увођење јединственог регистра повреда на раду према Европској методологији повреда на раду (ESAW) је обавеза која је проистекла из Преговарачког поглавља 18 – Статистика. Јединствени регистар повреда на раду може обезбедити бројне позитивне ефекте: електронску пријаву повреда на раду, смањење трошкова, уштеда времена за послодавце, убрзавање процеса остваривања права, доступности података о извору и узроку повреда на раду, систематску обраду и анализирање података. Такође, свим учесницима у систему безбедности и здравља на раду (Управа за безбедност и здравље на раду, Инспекторат за рад, Републички фонд за здравствено осигурање, Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање, институти за медицину рада, образовне установе, послодавци, запослени, медији) могу бити доступни релевантни подаци о броју повреда на раду.

Важан инструмент за бољу примену прописа из области безбедности и здравља на раду су инспекцијски надзори. Тек након спроведеног инспекцијског надзора многи послодавци и запослени постану свесни својих обавеза из ове области. Инспектори рада имају кључну улогу у борби против фактичког рада и примени мера безбедности и здравља на раду. Ефективност Инспектората за рад у многоме зависи од стручности

⁴Стратешки оквир за безбедност и здравље на раду Европске уније за период од 2014. до 2020. године

инспектора рада. Због тога је потребно обезбедити посебне обуке за инспекторе рада да препознају постојеће, нове и ризике у настајању, као и обуке у вези нових технологија.

Социјални дијалог на нивоу Републике Србије представља трипартитни процес између представника репрезентативних синдиката и удружења послодаваца, са једне стране и Владе, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе са друге стране, а његови најважнији облици су колективно преговарање и социјално-економски савети. Када је реч о колективном преговарању може се оценити да је исти систем у значајној мери развијен у областима јавних служби, државних органа и јавних предузећа. Поред успостављених законских процедура, потребно је иницирати и друге активности које ће допринети унапређењу социјалног дијалога у Републици Србији.

Посебну пажњу потребно је посветити даљем унапређењу здравља на раду чији је главни носилац служба медицине рада. Термин „здравље на раду” традиционално подразумева не само превенцију професионалних болести и повреда на раду већ и очување и унапређење здравља и радне способности запослених, као и унапређење радне средине и стварање безбедних и здравих радних места. Здравље на раду представља важну политику како за обезбеђивање здравих услова за рад, тако и позитиван допринос националној економији кроз повећану продуктивност, побољшан квалитет производа, већу радну мотивацију, изражено задовољство послом и допринос кроз свеукупни квалитет живота запослених и друштва у целини. Служба медицине рада има за циљ унапређење и обезбеђивање највећег степена физичког, менталног и социјалног благостања запослених у свим професијама, са посебним фокусом на превенцију, заштиту здравља запослених и њихову радну способност и капацитет.

У систему безбедности и здравља на раду, концепт целоживотног учења и образовања сматра се стратешким концептом као одговор на растуће захтеве света рада, професионалне ризике и друге захтеве за унапређење знања и вештина. Полазећи од чињенице да су основне одреднице целоживотног учења и образовања континуитет и интеграција намеће се потреба развоја свести од најранијег узраста о важности сопственог здравља и безбедности преко свих нивоа формалног образовања до различитих облика неформалног образовања. Поред образовно-васпитне делатности, потребно је подстицати развој научно-истраживачког рада, сарадњу и умрежавање високошколских установа (у националним, регионалним и међународним оквирима) кроз покретање пројеката, трансфер научних знања и других научних активности у овој области. Да би се ишло у корак са временом, технолошким и другим променама и одговорило, односно управљало ризицима у радној средини, неопходно је учење током целог живота. Затосе поред стеченог формалног образовања, знања из области безбедности и здравља на раду стичу неформалним образовањем и информалним учењем. Када је реч о неформалном образовању, од посебног је значаја оспособљавање запослених, послодаваца, инспектора рада, лица за безбедност и здравље на раду и координатора кроз обуке и друге облике неформалног образовања из области безбедности и здравља на раду. Стицање знања о безбедности и здрављу на раду у раном узрасту ствара добру основу за спречавање повреда на раду и професионалних болести касније током професионалног ангажовања.

Потребно је олакшати успостављање система безбедности и здравља на раду за микро и мала предузећа у циљу примене мера за спречавање ризика. Посебна пажња фокусирана је на увођење Е-алата као помоћ микро и малим предузећима у спровођењу захтева из прописа безбедности и здравља на раду.

Поред претходно наведених активности потребно је радити на променама навика према области безбедности и здравља на раду што се може остварити организацијом различитих манифестација.

Ризици који погађају одређене старосне групе, запослене са инвалидитетом и жене захтевају посебну пажњу и активности усмерене искључиво ка овим групама. Потребно је наставити рад на унапређењу заштите посебно осетљивих група запослених (труднице, млади, старији запослени, особе са инвалидитетом и др.).

4. ЦИЉЕВИ СТРАТЕГИЈЕ

Стратегија се наслања на Стратешки оквир за безбедност и здравље на раду Европске уније за период од 2014. до 2020. године којим су препознати следећи изазови:

- 1) унапређивање спровођења прописа, посебно побољшавајући капацитет микро и малих предузећа да поставе ефикасне и ефективне мере за спречавање ризика;
- 2) унапређење превенције професионалних болести и превазилажење постојећих, нових и ризика у настајању;
- 3) превазилажење демографских промена.

4.1 Општи циљ

Карактеристике рада у Републици Србији стално се мењају како би се ефикасно одговорило на технолошке и демографске промене. Ове промене доводе до стварања нових ризика, прилагођавања познатих околности излагања професионалним ризицима, а истовремено пружају прилику да се побољшају услови безбедности и здравља на раду.

Превенција и унапређење безбедних и здравих радних места сматра се добром инвестицијом јер су трошкови послодавца већи уколико дође до смртне или тешке повреде на раду. Обезбеђивање добрих услова рада у погледу безбедности и здравља на раду доводи до веће продуктивности.

Стратегија безбедности и здравља на раду од 2018. до 2022. године представља глобални оквир политике превенције ради:

- 1) спречавања и смањења броја повреда на раду и професионалних болести;
- 2) унапређења здравља и добробити запослених и очувања њихове радне способности;
- 3) подстицања иновација, квалитета и ефикасности.

Делотворан и ефикасан систем превенције професионалних ризика утиче на побољшање услова безбедности и здравља на раду и продуктивност запослених.

Општи циљ Стратегије јесте унапређење безбедности на раду и очување здравља радно активног становништва, односно унапређење услова рада ради спречавања повреда на раду, професионалних болести и болести у вези са радом и њиховог свођења на најмању могућу меру, односно отклањање или смањење професионалних ризика. Стратегија тежи да се у периоду њеног спровођења број повреда на раду у Републици Србији смањи за 5 %, у односу на укупан број повреда на раду за претходни петогодишњи период спровођења Стратегије, према евиденцији коју води Инспекторат за рад⁵.

⁵Извештаји о раду Инспектората за рад

Сви чиниоци у систему безбедности и здравља на раду учествоваће у активностима имплементације и пуне интеграције прописа у области безбедности и здравља на раду, односно њиховом потпуном имплементирању у пракси.

4.2 Посебни циљеви

Посебни циљеви у спровођењу Стратегије јесу:

- 1) унапређење безбедности и здравља на раду;
- 2) превенција повреда на раду и професионалних болести;
- 3) унапређење евиденције о повредама на раду.

Кључни показатељи учинака општег и посебних циљева приказани су у Акционом плану за спровођење Стратегије безбедности и здравља на раду у Републици Србији за период од 2018. до 2022. године (у даљем тексту: Акциони план).

5. МЕРЕ ЗА ПОСТИЗАЊЕ ЦИЉЕВА

Посебан циљ 1. Унапређење безбедности и здравља на раду:

1.1. Социјални дијалог

Социјални партнери (репрезентативне организације запослених и послодаваца) имају значајну улогу у креирању, увођењу и спровођењу политика безбедности и здравља на раду, као и у промовисању безбедних и здравих услова на раду.

Потребно је наставити подршку рада социјалних партнера и истичати важност закључивања колективних уговора како би се заузели ставови који задовољавају интересе запослених и послодаваца. Имајући увид у значај социјалног дијалога, утврђена је потреба оснивања Стручне комисије за безбедност и здравље на раду на трипартитном нивоу која има саветодавну улогу и даје иницијативе за унапређење ове области Управи за безбедност и здравље на раду кроз анализу актуелног система безбедности и здравља на раду. Стручна комисија за безбедност и здравље на раду броји седам чланова (два члана из Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, два члана из репрезентативних синдиката, два члана из репрезентативног удружења послодаваца и једног члана стручњака за одређену област).

Циљеви и задаци Стручне комисије за безбедност и здравље на раду јесу:

- 1) рад на „Превенцији изнад свега” у области безбедности и здравља на раду;
- 2) анализа закона и подзаконских прописа;
- 3) анализа стања макро система, лоших појава, као и давање предлога за превазилажење истих;
- 4) идентификовање примера добре праксе и њихово промовисање на нивоу Републике Србије;
- 5) учешће у изради водича и брошура;
- 6) подршка образовању из области безбедности и здравља на раду у оквиру формалног и неформалног образовања;
- 7) учешће у организовању и обележавању 28. априла – Дана безбедности и здравља на раду у Републици Србији и додели националних признања из области безбедности и здравља на раду;
- 8) учешће у организовању и обележавању Европске недеље безбедности и здравља на раду;

9) учешће у раду информативне мреже безбедности и здравља на раду;

10) учешће у медијским кампањама.

Стручну комисију за безбедност и здравље на раду образује министар надлежан за рад на предлог Управе за безбедност и здравље на раду.

1.2. Увођење Е-алата

Микро и мала предузећа и даље показују нижи ниво успостављања система безбедности и здравља на раду и примењују мање мера у поређењу са великим привредним субјектима. Ради унапређења безбедности и здравља на радупотребно је увести Е-алате како би се успоставио ефикаснији систем безбедности и здравља на раду.

OiRA алат је развијен од стране Европске агенције за безбедност и здравље на раду чији је основни циљ да помогне микро и малим предузећима да успоставе процес процене ризика, почевши од препознавања ризика, преко доношења одлука о имплементацији превентивних мера, до праћења и извештавања, како би испунили своје законске обавезе.

Циљеви OiRA алата на нивоу микро и малих предузећа су:

- 1) да им помогне да процес процене ризика спроведу сами без додатних трошкова;
- 2) да примене алате специфичне за одређени сектор (послодавац врши процену ризика, редовно је прилагођава, мења приоритете и предузима одговарајуће мере);
- 3) да побољша услове за рад коришћењем алата, како би проценили ризике на раду, а тиме побољшали учинак свог пословања.

Доказана ефикасност алата је унапређење безбедности и здравља на радним местима, док у исто време, смањује административни терет што овај алат чини стратешки значајним.

Због тога је потребно планирати израду интерактивног онлајн алата за процену ризика OiRA који би представљао допринос у олакшавању и усклађивању микро и малих предузећа према захтевима из прописа о безбедности и здравља на раду у Републици Србији.

Међутим, како би се схватио потенцијал овог алата неопходно је да се он прилагоди потребама микро и малих предузећа што пружа ефикасно спровођење поступка процене ризика.

1.3. Промоција здравља на раду

Превенција ризика и промовисање безбеднијих и здравијих услова на радном месту су важни, не само за побољшање квалитета посла и услова за рад, већ и за промовисање конкурентности. Здравље запослених има директан и мерљив позитиван утицај на продуктивност и доприноси унапређењу одрживости система социјалне заштите. Спречавање обољевања запослених од професионалних болести, као и спречавање повреда на раду и промовисање здравља, од првих радних дана надаље, је кључ одрживог радног века.

Професионалне болести, укључујући болести у вези са радом, представљају велико оптерећење за запослене, привредне субјекте и системе социјалног осигурања. Иако су многе нове технологије и иновације у организацији рада значајно унапредиле благостање на раду, као и услове за рад, ефикасна превенција професионалних болести захтева предвиђање потенцијалних негативних утицаја нових технологија на безбедност и здравље на раду. Примена нових технологија у индустрији води до нових производа и процеса, који морају да се тестирају у довољној мери, као и да се провере како би се уверили да су безбедни и да не представљају опасност за запослене. Промене у организацији рада које су

результат развоја информационих технологија отварају многе могућности за флексибилне и интерактивне процесе рада.

Због технолошких и економских разлога најчешће није могуће уклонити све здравствене ризике са радног места. Из ових разлога, праћење здравственог стања запослених има велики значај и обухвата медицинске процене ефеката на здравље који се развијају као резултат излагања запослених ризицима на радном месту. Главна сврха праћења здравственог стања је очување здравља и процена радне способности за обављање одређених послова, како би се проценило било које здравствено оштећење које може бити повезано са излагањем ризицима који су карактеристични за одређен процес рада и препознале професионалне болести у складу са националним законодавством.

Ефикасан систем безбедности и здравља на раду је неопходан, на првом месту због одрживог радног века и активног и здравог старења, што захтева стварање здравог окружења. Како би се то достигло, неопходно је успоставити и унапредити културу превенције.

Успешност одрживог радног века у многоме зависи од правилног прилагођавања радних места и организације рада, укључујући и радно време, приступачност радном месту и осталим активностима намењеним старијим запосленима.

Мере рехабилитације које омогућавају рано враћање на посао након повреде на раду или професионалне болести су неопходне како би се избегло трајно искључивање запослених са тржишта рада.

1.4. Образовање и обука

Укључивање безбедности и здравља на раду у образовање је важно за унапређење културе превенције. Поред других мера, кроз образовање и обуке могуће је подићи свест и изградити дугорочно знање о безбедности и здрављу на раду. Основно знање о безбедности и здрављу на раду потребно је интегрисати у школски програм на одговарајући начин како би будући запослени били свесни своје безбедности и здравља. Добро образовање о безбедности и здрављу на раду омогућава студентима да усвоје позитиван однос и понашање, како би стекли знање, развили вештине и способности да идентификују опасности и ризике и нађу решења.

Међутим, потребно је радити на промоцији области безбедности и здравља на раду у систему основног и средњешколског образовања како би се развила свест о важности сопственог здравља и безбедности. Програм безбедности и здравља на раду обухвата заједничке активности школе, родитеља и локалне самоуправе.

Младима често недостају знање и искуство о ризицима повезаним са њиховим радним задацима. Као резултат интеграције безбедности и здравља на раду у образовање Република Србија је кроз модел дуалног образовања почела да укључује образовање о превенцији ризика у програме средњих стручних школа. Даље, потребно је развити приступ који се фокусира не само на садржај учења, већ на простор у којима се спроводи практично учење. Зато ученици имају активну улогу у безбедности и здрављу на раду кроз школске активности.

Савремени научни и стручни трендови имплицирају интердисциплинарност и мултидисциплинарност у области безбедности и здравља на раду као основе за развој техничко-технолошког и менаџерског приступа, интеграцију знања и послова и тимски рад с циљем побољшања перформанси безбедности и здравља на раду и економске ефикасности. Поред наставно-образовне делатности, потребно је подстицати развој научно-истраживачког рада, сарадњу и умрежавање високошколских установа (у националним,

регионалним и међународним оквирима) кроз покретање пројеката, трансфер научних знања и других научних активности у овој области.

Општи принцип образовања и васпитања за безбедност и здравље на радујецеложивотно учење које укључује све облике учења и подразумева учествовање у различитим облицима образовних активности током живота, који доприноси превенцији повреда на раду и професионалних болести.

1.5. Подизање свести о важности безбедности и здравља на раду

Један од приоритетних циљева је подизање свести о важности безбедности и здравља на раду код свих заинтересованих страна, као и унапређење националне културе превенције у области безбедности и здравља на раду.

Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања Републике Србије у сарадњи са социјалним партнерима организује различите манифестације за подизање свести о важности безбедности и здравља на раду пратећи концепт и теме кампања које спроводи Европска агенција за безбедност и здравље на раду.

На нивоу Европске уније, Европска агенција за безбедност и здравље на раду има кључну улогу у прикупљању и ширењу релевантних информација о безбедности и здрављу на раду, олакшавању размене примера добре праксе и развоју кампања за подизање свести, чиме доприноси ефикаснијем увођењу политика безбедности и здравља на раду. Република Србија наставља да учествује на такмичењу за Европске награде добре праксе које спроводи ова агенција.

Дан безбедности и здравља на раду – 28. април има за циљ промоцију превенције ради спречавања повреда на раду и професионалних болести на нивоу Републике Србије. Обележавање 28. априла је кампања за подизање свести која фокусира пажњу јавности на проблеме у овој области и промоцију безбедности и здравља на раду. Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања у сарадњи са социјалним партнерима организује такмичење за доделу националних признања из области безбедности и здравља на раду.

Покровитељство Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања на међународном сајму превенције и реаговања у ванредним ситуацијама и безбедности и здравља на раду 112 ЕКСПО важно је за промоцију безбедности и здравља на раду и подизање културе рада код послодаваца и запослених како би заједнички одговорили на изазове који су пред нама. Циљ међународног сајма је упознавање целокупне јавности о важности превенцијеккао најважнијег начина за унапређење безбедности и здравља на раду у Републици Србији.

Такмичење за избор фотографија „Безбедност и здравље на раду свуда око нас” је активност која има за циљ да укључи ширу друштвену јавност у промоцију културе превенције.

Доношењем ове стратегије Влада наставља да спроводи активности у циљу подизањасвести о важности ове области.

Посебан циљ 2. Превенција повреда на раду и професионалних болести

Мера 2.1. Унапређење правног оквира

Систем безбедности и здравља на раду у Републици Србији уређен је Законом о безбедности и здрављу на раду који је у већем делу усклађен са захтевима из Директиве 89/391/ЕЕЗ о увођењу мера за подстицање побољшања безбедности и здравља на раду, као

и подзаконским прописима којима су у национално законодавство транспоноване појединачне директиве ЕУ. Поред обавезе потпуног усаглашавања са директивама ЕУ потребно је наставити процес унапређења прописа како би се превазишли препознати проблеми из праксе.

Процес даљег усаглашавања са директивама ЕУ планиран је Националним програмом за усвајање правних тековина Европске уније који представља детаљан, вишегодишњи план усклађивања националних прописа са прописима ЕУ.

Законом о безбедности и здрављу на раду прописано је да је послодавац дужан да запослене осигура од повреда на раду, професионалних болести и болести у вези са радом, ради обезбеђивања накнаде штете и да издвојена финансијска средства за осигурање падају на терет послодавца, а одређују се у зависности од нивоа ризика од повређивања и професионалних болестина радном месту и радној средини. Превенција повреда на раду и професионалних болести као принцип преузет је из Директиве 89/391/ЕЕЗ^о увођењу мера за подстицање побољшања безбедности и здравља на раду систем безбедности и здравља на раду Републике Србије.

Потребно је наставити даље активности на доношењу Закона о осигурању од повреда на раду и професионалних болести којим ће се уредити ова питања.

Прописи из области безбедности и здравља на раду показали су своју вредност обезбеђујући концепт превенције као основ за смањење повреда на раду и професионалних болести. Законодавни оквир од кључног је значаја како би се обезбедио висок ниво заштите запослених и како би се створили једнаки услови за све привредне субјекте без обзира на њихову величину, локацију или сектор пословања. Доказано је да испуњавање законских обавеза и принудних мера које налажу инспектори за рад, остају кључни стимулатори за управљање безбедношћу и здрављем на раду у већини привредних субјеката.

Мера 2.2. Унапређење инспекцијских надзора

У циљу побољшања инспекцијских надзора потребно је размотрити увођење:

- 1) система заједничких надзора где год је то могуће и потребно (минимизирање оптерећења за привредне субјекте);
- 2) система унутрашње контроле (квалитет и професионализам у инспекцијском надзору);
- 3) система јавности рада (концепт отворености према јавности је важан фактор за стварање климе за повећање друштвене дисциплине у примени прописа, систем притужби и жалби на привредне субјекте и на поступање инспектора рада на основу правила и процедура како би се заштитили и субјекти контроле и инспектори рада, интернет страница Инспектората за рад и др.);
- 4) система планирања и извештавања (планирање и припрема инспекцијских надзора);
- 5) учесталост инспекцијских надзора на основу анализе и процене ризика;
- 6) тимског рада инспектора рада и коришћења ефеката синергије;
- 7) сарадње између инспекцијских и других државних органа у циљу ефикаснијег обављања послова и решавања проблема из праксе;
- 8) организовање обука, семинара, округлих столова за инспекторе рада у циљу стицања нових вештина и знања;
- 9) консултација у случају санкционисања због непримењивања прописа.

Са аспекта боље применљивости прописа из безбедности и здравља на раду послодавци своје активности треба да усмеравају на:

- 1) процену ризика – идентификација опасности и штетности и примена мера да би се те опасности и штетности спречиле, отклониле или смањиле;
- 2) превентивне мере и управљање ризицима, успостављање система управљања безбедношћу и здрављем на раду;
- 3) обавештавање и консултовање запослених и њихових представника;
- 4) образовање и обуку запослених и руководства;
- 5) праћење здравственог стања запослених;
- 6) набавку средстава и опреме за личну заштиту на раду према одговарајућим стандардима.

Ипак, имајући у виду стање у погледу величине привредних субјеката и структуре запослених, као и потребу за креирањем циљаних и ефикасних мера, требало би користити додатне алате као што су препознавање и размена примера добре праксе, подизање свести, постављање норми и ИТ алата једноставних за руковање.

У већини случајева ефикасност управљања безбедношћу и здрављем на раду јесте изазов за микро и мала предузећа. Изазови су многобројни и разликују се у зависности од потешкоћа при спровођењу прописа како због недостатка стручности, тако и због недостатка свести о важности ове области, незаинтересованости руководства, као и трошкова усклађивања са захтевима из области безбедности и здравља на раду. Потребно је радити на увођењу ефикаснијих решења како би се узела у обзир ситуација микро и малих предузећа и тиме обезбедило ефикасно спровођење мера безбедности и здравља на раду без обзира на величину предузећа. То подразумева доношење смерница за микро и мала предузећа како би им се олакшало спровођење мера безбедности и здравља на раду.

Посебан циљ 3. Унапређење евиденције о повредама на раду

Мера 3.1. Увођење јединственог регистра повреда на раду

Како би се унапредиле евиденције о повредама на раду увешће се јединствени регистар повреда на раду чији ће оквир бити утврђен на основу сагледаних надлежности и потреба заинтересованих страна.

6. СПРОВОЂЕЊЕ, ПРАЋЕЊЕ СПРОВОЂЕЊА, ИЗВЕШТАВАЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ

Саставни део Стратегије је Акциони план за њено спровођење.

У спровођењу Стратегије, Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања сарађује сасвим партнерима.

Праћење спровођења Акционог плана вршисе према Извештају о спровођењу Стратегије.

Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања прати спровођење Стратегије о чему обавештава Владу једанпут годишње и ако је то потребно предлаже измену Акционог плана.

7. ЗАВРШНИ ДЕО

Ову стратегију објавити у „Службеном гласнику Републике Србије”.

**АКЦИОНИ ПЛАН ЗА СПРОВОЂЕЊЕ СТРАТЕГИЈЕ
БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉА НА РАДУ У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ
ЗА ПЕРИОД ОД 2018. ДО 2022. ГОДИНЕ**

Општи циљ: Унапређење безбедности на раду и очување здравља радно активног становништва, односно унапређење услова рада ради спречавања повреда на раду, професионалних болести и болести у вези са радом и њиховог свођења на најмању могућу меру, односно отклањање или смањење професионалних ризика. Стратегија тежи да се у периоду њеног спровођења број повреда на раду у Републици Србији смањи за 5 %, у односу на укупан број повреда на раду за претходни петогодишњи период спровођења Стратегије, према евиденцији коју води Инспекторат за рад.

Показатељ на нивоу општег циља (показатељ ефеката):	Почетна вредност: 5.012	Циљна вредност: 4.762
	Базнагодина: 2017. година Број повреда на раду у Републици Србији	Година реализације општег циља: 2022. година

Извор провере: Извештаји о раду Инспектората за рад у периоду спровођења Стратегије

Посебан циљ 1: Унапређење безбедности и здравља на раду

Показатељ на нивоу посебног циља (показатељ ефеката):	Почетна вредност: Учешће социјалних партнера у изради предлога прописа 43 подзаконска прописа из области безбедности и здравља на раду Две одржане манифестације	Циљна вредност: Усвојене мере за унапређење безбедности и здравље на раду на предлог Стручне комисије за безбедност и здравље на раду Израђен OiRA алат Измењено и допуњено 12 прописа из области безбедности и здравља на раду Број одржаних обука за ученике и студенте Одржане три манифестације
	Базнагодина: 2017. година	Година реализације посебног циља: 2022. година

Извор провере: Извештаји о раду Управе за безбедност и здравље на раду

Мера 1.1.:	Показатељ на нивоу мере (показатељ резултата)	Институција одговорна за спровођење мереи партнери	Институција одговорна за праћење и извештавање	Процењена финансијска средства		Рок за спровођење мере	Потребне измене прописа/аката којима се спроводи мера
				Буџет РС	Донаторска средства		
Социјални дијалог	Број усвојених предлога за унапређење области безбедности и здравља на раду	Носилац активности: Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Партнери: Унија	Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања	0	0	IV квартал 2022. године	Нису потребне измене прописа и аката

		послодаваца Србије, Савез самосталних синдиката Србије, УГС Независност и Социјално-економски савет Републике Србије					
Активности за спровођење мере	Очекивани резултат	Институција одговорна за реализацију активности		Партнери у спровођењу активности		Рок за спровођење активности	
1.1.1. Формирање Стручне комисије за безбедност и здравље на раду	Формирана Стручна комисија за безбедност и здравље на раду	Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања		Унија послодаваца Србије, Савез самосталних синдиката Србије, УГС Независност и Социјално-економски савет Републике Србије		IV квартал 2018. године	
1.1.2. Анализа актуелног система безбедности и здравља на раду	Израђена Анализа актуелног система безбедности и здравља на раду	Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања		Унија послодаваца Србије, Савез самосталних синдиката Србије, УГС Независност и Социјално-економски савет Републике Србије		IV квартал 2021. године	
Мера 1.2.:	Показатељ на нивоу мере (показатељ резултата)	Институција одговорна за спровођење мереи партнери	Институција одговорна за праћење и извештавање	Процењена финансијска средства		Рок за спровођење мере	Потребне измене прописа/аката којима се спроводи мера
				Буџет РС	Донаторска средства		
Увођење Е-алата	Број микро и малих предузећа која користе OiRA алат	Носилац активности: Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Партнери: Министарство здравља, Унија послодаваца Србије, Савез	Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања	0	0	IV квартал 2019. године	Нису потребне измене прописа и аката

		самосталних синдиката Србије, УГС Независност и Социјално-економски савет Републике Србије					
Активности за спровођење мере	Очекивани резултат	Институција одговорна за реализацију активности		Партнери у спровођењу активности		Рок за спровођење активности	
1.2.1 Израда OiRA алата за процену ризика на радном месту и у радној околини	Израђен OiRA алат	Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања		Унија послодаваца Србије, Савез самосталних синдиката Србије, УГС Независност и Социјално-економски савет Републике Србије		IV квартал 2019. године	
1.2.2 Израда смерница за спровођење мера безбедности и здравља на раду	Израђене смернице за спровођење мера безбедности и здравља на раду	Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања		Унија послодаваца Србије, Савез самосталних синдиката Србије, УГС Независност и Социјално-економски савет Републике Србије		IV квартал 2021. године	
Мера 1.3.:	Показатељ на нивоу мере (показатељ резултата)	Институција одговорна за спровођење мереи партнери	Институција одговорна за праћење и извештавање	Процењена финансијска средства		Рок за спровођење мере	Потребне измене прописа/аката којима се спроводи мера
				Буџет РС	Донаторска средства		
Промоција здравља на раду	Измењени и допуњени прописи из области безбедности и здравља на раду у циљу унапређења здравља запослених	Носилац активности: Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Партнери: Министарство здравља, Унија послодаваца Србије, Савез самосталних синдиката Србије, УГС	Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања/	0	0	II квартал 2021. године	На основу Предлога мера за даље унапређење безбедности и здравља на раду у Републици Србији

		Независност, Институт за медицину рада Србије Др Драгомир Карајовић и организације цивилног друштва					
Активности за спровођење мере	Очекивани резултат	Институција одговорна за реализацију активности		Партнери у спровођењу активности		Рок за спровођење активности	
1.3.1 Анализа трошкова и користи ангажовања службе медицине рада у циљу заштите живота и здравља запослених	Предлог мера за унапређење улоге службе медицине рада	Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања		Министарство здравља, Унија послодаваца Србије, Савез самосталних синдиката Србије, УГС Независност, Институт за медицину рада Србије Др Драгомир Карајовић и организације цивилног друштв		II квартал 2021. године	
1.3.2 Здравствено васпитање и образовање запослених за спровођење мера и активности усмерених на стварање и развијање свести о потреби здравог начина живота и рада, као и мера за одвикавање од штетних навика, обичаја и понашања на раду	Број послодаваца који је увео Програм здравља на раду (добробити) за запослене	Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања		Министарство здравља, Унија послодаваца Србије, Савез самосталних синдиката Србије, УГС Независност, Институт за медицину рада Србије Др Драгомир Карајовић и организације цивилног друштва		IV квартал 2022. године	
Мера 1.4.:	Показатељ на нивоу мере (показатељ резултата)	Институција одговорна за спровођење мереи партнери	Институција одговорна за праћење и извештавање	Процењена финансијска средства		Рок за спровођење мере	Потребне измене прописа/аката којима се спроводи мера
				Буџет РС	Донаторска средства		
Образовање и обука	Унапређено знање ученика и студената о важности безбедности и здравља на раду	Носилац активности: Министарство за рад,	Министарство за рад, запошљавање, борачка и	0	0	II квартал 2021. године	Нису потребне измене прописа и аката

		запошљавање, борачка и социјална питања Партнери: Министарство просвете, науке и технолошког развоја, Министарство здравља, Унија послодаваца Србије, Савез самосталних синдиката Србије, УГС Независност и високошколске установе	социјална питања				
Активности за спровођење мере	Очекивани резултат	Институција одговорна за реализацију активности		Партнери у спровођењу активности		Рок за спровођење активности	
1.4.1. Организација семинара, радионица и трибина и других облика неформалног образовања за ученике и студенте	Број организованих семинара, радионица и трибина	Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања		Министарство просвете, науке и технолошког развоја. Унија послодаваца Србије, Савез самосталних синдиката Србије, УГС Независност и високошколске установе		IV квартал 2020. године	
1.4.2. Упознавање ученика у средњим стручним школама о безбедности и здрављу на раду	Унапређено знање о важности сопственог здравља и безбедности	Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања		Министарство просвете, науке и технолошког развоја и Привредна комора Србије		II квартал 2020. године	
Мера 1.5.:	Показатељ на нивоу мере (показатељ резултата)	Институција одговорна за спровођење мереи партнери	Институција одговорна за праћење и извештавање	Процењена финансијска средства		Рок за спровођење мере	Потребне измене прописа/аката којима се спроводи мера
				Буџет РС	Донаторска средства		

Подизање свести о важности безбедности и здравља на раду	Одржане планиране манифестације	Носилац активности: Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања Партнери: Унија послодаваца Србије, Савез самосталних синдиката Србије, УГС Независност и Социјално-економски савет Републике Србије	Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања	530.000,00 динара Раздео 30 – Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Глава 30.4 – Управа за безбедност и здравље на раду, Програм 0802 – уређење система рада и радно-правних односа, Функција 410 – општи економски и комерцијални послови и послови по питању рада, Програмска активност 0004 – уређење у области безбедности и здравља на раду, Економска класификација 423 – услуге по уговору, по години спровођења Стратегије	0	IV квартал 2022. године	Нису потребне измене прописа и аката
Активности за спровођење мере	Очекивани резултат	Институција одговорна за реализацију активности	Партнери у спровођењу активности	Рок за спровођење активности			
1.5.1. Обележавање 28. априла Дана безбедности и здравља на раду у Републици Србији	Информисање јавности о стању у области безбедности и здравља на раду	Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања	Унија послодаваца Србије, Савез самосталних синдиката Србије, УГС Независност и Социјално-економски савет Републике Србије	II квартал сваке године			
1.5.2 Организовање такмичења за доделу националних признања	Размена добре праксе између добитника националних признања	Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања	Унија послодаваца Србије, Савез самосталних синдиката Србије, УГС Независност и Социјално-	II квартал сваке године			

из области безбедности и здравља на раду	из области безбедности и здравља на раду и заинтересованих привредних субјеката		економски савет Републике Србије	
1.5.3 Обележавање Европске недеље безбедности и здравља на раду	Информисање стручне јавности о актуелним кампањама Европске агенције за безбедност и здравље на раду	Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања	Унија послодаваца Србије, Савез самосталних синдиката Србије, УГС Независност и Социјално-економски савет Републике Србије	43. недеља у току године
1.5.4. Организација такмичења за Европске награде добре праксе у Републици Србији	Учешће два привредна субјекта из Републике Србије на Европском такмичењу за награде добре праксе	Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања	Унија послодаваца Србије, Савез самосталних синдиката Србије, УГС Независност и Социјално-економски савет Републике Србије	У складу са процедуром такмичења које спроводи Европска агенција за безбедност и здравље на раду
1.5.5. Покровитељство Међународног сајма превенције и реаговања у ванредним ситуацијама и безбедности и здравља на раду 112 ЕКСПО	Информисање стручне јавности о активностима које спроводи Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања кроз одржавање радионица, округлих столова и панел дискусија	Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања	Унија послодаваца Србије, Савез самосталних синдиката Србије, УГС Независност и Социјално-економски савет Републике Србије	IV квартал 2018,2020. и 2022. године
1.5.6. Организација такмичења за избор фотографија „Безбедност и здравље на раду свуда око нас”	Укључивање јавности у унапређење културе превенције	Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања	Унија послодаваца Србије, Савез самосталних синдиката Србије, УГС Независност и Социјално-економски савет Републике Србије	IV квартал сваке године

Посебан циљ 2: Превенција повреда на раду и професионалних болести

Показатељ на нивоу посебног циља (показатељ исхода)	Почетна вредност: Број извршених инспекцијских надзора 14.102 Беој сачињених и припремљених процедура за вршење инспекцијског надзора (контролних листа) 7 Једна одржана обука за инспекторе рада Број саветодавних службених посета по захтеву странке 35	Циљна вредност: Број извршених инспекцијских надзора 14808 Број сачињених и припремљених процедура за вршење инспекцијског надзора (контролних листа) 10 Једна одржана обука за инспекторе рада Број саветодавних службених посета 70
	Базна година: 2017. Година	Година реализације посебног циља: 2022. година

Извор провере:	Извештај о раду Инспектората за рад						
Мера 2.1.:	Показатељ на нивоу мере (показатељ резултата)	Институција одговорна за спровођење мереи партнери	Институција одговорна за праћење и извештавање	Процењена финансијска средства		Рок за спровођење мере	Потребне измене прописа/аката којима се спроводи мера
				Буџет РС	Донаторска средства		
Унапређење правног оквира	Утврђена опција за увођење посебног осигурања од повреда на раду и професионалних болести	Носилац активности: Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања Партнери: Министарство здравља, Републички фонд за здравствено осигурање, Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање, Унија послодаваца Србије, Савез самосталних синдиката Србије, УГС Независност и Социјално-економски савет Републике Србије	Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања	0	0	IV квартал 2022. године	На основу Предлога мера за даље унапређење безбедности и здравља на раду у Републици Србији
Активности за спровођење мере	Очекивани резултат	Институција одговорна за реализацију активности		Партнери у спровођењу активности		Рок за спровођење активности	
2.1.1. Припрема Нацрта закона о осигурању од повреда на раду и професионалних болести ради	Израђен Нацрт закона о осигурању од повреда на раду и професионалних болести ради обезбеђивања накнаде	Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања		Министарство здравља, Републички фонд за здравствено осигурање, Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање, Унија послодаваца Србије, Савез		IV квартал 2022. године	

обезбеђивања накнаде штете	штете			самосталних синдиката Србије, УГС Независност, Социјално-економски савет Републике Србије и организације цивилног друштва			
Мера 2.2.:	Показатељ на нивоу мере (показатељ резултата)	Институција одговорна за спровођење мереи партнери	Институција одговорна за праћење и извештавање	Процењена финансијска средства		Рок за спровођење мере	Потребне измене прописа/аката којима се спроводи мера
				Буџет РС	Донаторска средства		
Унапређење инспекцијских надзора	Процена ризика (за привредне субјекте, одређену делатност, одређену територију) у циљу вршења инспекцијског надзора	Носилац активности: Инспекторат за рад Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања	Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања	1.100.000,00 динара. Раздео 30 – Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Глава 30.1 – Инспекторат за рад, Програм 0802 – уређење система рада и радно-правних односа, Функција 410 – општи економски и комерцијални послови и послови по питању рада, Програмска активност 0003 – Инспекција рада, Економска класификација 423 – услуге по уговору, по години	0	IV квартал 2022. године	Нису потребне измене прописа и аката

Активности за спровођење мере	Очекивани резултат	Институција одговорна за реализацију активности	Партнери у спровођењу активности	Рок за спровођење активности
2.2.1. Уједначавање инспекцијских надзора у области безбедности и здравља на раду	Сачињене и примењене инструкције и процедуре везане за вршење инспекцијског надзора	Инспекторат за рад Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања		IV квартал 2019. године
2.2.2. Оспособљавање инспектора рада и усавршавање знања за вршење инспекцијског надзора у области безбедности и здравља на раду	Број инспектора рада који су успешно завршили обуку за усавршавање знања за вршење инспекцијског надзора у области безбедности и здравља на раду	Инспекторат за рад Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања		IV квартал 2020. године
2.2.3. Упознавање инспектора рада са новим технологијама и новим ризицима, савременим приступима и праксама у области безбедности и здравља на раду и у области инспекцијског надзора путем обука	Број инспектора рада који су успешно завршили обуку за упознавање са новим технологијама и новим ризицима, савременим приступима и праксама у области безбедности и здравља на раду и у области инспекцијског надзора путем обука	Инспекторат за рад Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања		IV квартал 2021. године
2.2.4. Саветодавна улога Инспектората за рад	Унапређено спровођење законских и подзаконских прописа од стране послодаваца и запослених	Инспекторат за рад Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања		IV квартал 2022. године
Посебан циљ 3: Унапређење евиденције о повредама на раду				
Показатељ на нивоу	Почетна вредност:		Циљна вредност:	

посебног циља (показатељ исхода)	Вођење евиденција о повредама на раду на три различита методолошка начина		Успостављена јединствена и упоредива евиденција о повредама на раду према методологији ESAW				
	Базна година: 2018. година		Година реализације посебног циља: 2022. година				
Извор провере:	Извештај о раду Управе за безбедност и здравље на раду						
Мера 3.1.:	Показатељ на нивоу мере (показатељ резултата)	Институција одговорна за спровођење мереи партнери	Институција одговорна за праћење и извештавање	Процењена финансијска средства		Рок за спровођење мере	Потребне измене прописа/аката којима се спроводи мера
				Буџет РС	Донаторска средства		
Увођење јединственог регистра повреда на раду	Унапређен систем за вођење евиденције о повредама на раду	Носилац активности: Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Партнери: Министарство здравља, Републички завод за статистику, Републички завод за здравствено осигурање и Институт за медицину рада Србије Др Драгомир Карајовић	Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања	6.000.000,00 динара Раздео 30 – Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Глава 30.4 – Управа за безбедност и здравље на раду, Програм 0802 – уређење система рада и радно-правних односа, Функција 410 – општи економски и комерцијални послови и послови по питању рада, Програмска активност 0004 – уређење у области	0	IV квартал 2022. године	Правилник о садржају и начину издавања обрасца извештаја о повреди на раду и професионалном обољењу

				безбедности и здравља на раду, за 2019. годину, као и за одржавање софтвера 200.000,00 динара за 2020. годину		
Активности за спровођење мере	Очекивани резултат	Институција одговорна за реализацију активности	Партнери у спровођењу активности	Рок за спровођење активности		
3.1.1. Обезбеђивање апликације за вођење јединственог регистра повреда на раду	Успостављен електронски систем за вођење регистра о повредама на раду у складу са потребама заинтересованих страна	Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања	Министарство здравља	IV квартал 2020. године		
3.1.2. Организација обука за коришћење апликације јединственог регистра повреда на раду	Спроведене обуке лица која се баве пословима безбедности и здравља на раду	Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања	Министарство здравља, Републички завод за статистику, Републички завод за здравствено осигурање и Институт за медицину рада Србије Др Драгомир Карајовић	IV квартал 2022. године		